

LISTA ROD I RAZVOJ¹

Slijedeći popis osvjetljava ključne sadržaje koje treba razmotriti kada se rade rodno osjetljivi projekti i programi u područjima i zajednicama pogođenim miniranjem.

Analiza rodnih razlika

- Svi podaci se sustavno prikupljaju i analiziraju uzimajući u obzir spol i dob osoba
- Prikupljaju se informacije za žene, djevojčice i dječake, koje se odnose na:
 - različite vještine, potrebe, osjetljivosti i odgovornosti
 - rodnu podjelu rada u oba sektora - formalnom i neformalnom, odgovornosti i strategije suočavanja sa stresom u obiteljima
 - nejednak pristup korištenju i kontroli resursa (npr. zemljišta)
 - učestalost nesretnih slučajeva
 - poteškoće koje imaju žene, djevojčice, dječaci i muškarci mogu ih spriječiti da koriste odgovarajuće aktivnosti (npr. brigu o djeci ili druge obiteljske obaveze)
- Rodna analiza ogleda se kod planiranja, kao i u izvještajima o situaciji
- Žene i muškarci se obučavaju i angažiraju da provode procjene i istraživanja

Pristup

- Žene i djevojčice adolescentkinje imaju jednak pristup programima za uzdržavanje i službama za skrb i uzdržavanje, jednako kao dječaci i muškarci
- Jednaki pristup ženama, djevojčicama, dječacima i muškarcima rutinski se prati kroz kratke provjere, diskusije u zajednicama itd.
- Žene i muškarci imaju jednake mogućnosti za zapošljavanje u razminiranju
- Uspostavljene strategije nastoje pomoći promicanje pravične i efektivne participacije žena i muškaraca u procesima donošenja odluka, kao i da ukažu na prepreke jednakom pristupu. (To ne znači nužno 50% žena i 50% muškaraca). Ovo uključuje preživjele žrtve mina i njihove skrbnike
- Uzima se u obzir tko ima pristup i kontrolu nad proizvodnim resursima (npr. zemlji, šumama, vodi, tržištu, tehnologiji, kreditima i obrazovanju)

Ciljevi

- Ciljevi projekta se izričito vezuju za žene, djevojčice, dječake i muškarce
- Ciljevi projekta izričito odražavaju i pokazuju potrebe i prioritete svih – žena, muškaraca, djevojčica i dječaka

Aktivnosti

- Planirane aktivnosti trebaju uključivati podjednako žene i muškarce, i ne smiju diskriminirati ni jedne ni druge. Na primjer, projekti izgradnje koji tradicionalno računaju samo na muškarce trebaju biti ocjenjivani u tom aspektu, da li osiguravaju sudjelovanje žena i muškaraca.

¹ GICHD (2008) Razminiranje i razvoj, Političke smjernice i program razvoja 116-119. Dostupno na: http://www.gichd.org/fileadmin/pdf/ma_development/Guidelines/Guidelines-LMAD-NGOs-19Nov2008.pdf

- Pronalaženje osoblja temelji se na kvalifikacijama, ne na procjenama. Prilike za posao dobro su došle i ženama i muškarcima. Na taj se način razvija rodno osjetljiva politika ljudskih resursa.
- Žene, djevojčice, dječaci i muškarci trebaju imati jednake dobiti u procesu razvoja i od aktivnosti razminiranja.
- Dodatne aktivnosti planiraju se tako da učine izričitom rodnu perspektivu, kao npr. treninzi o pitanjima rodnih odnosa, dopunska istraživanja itd.

Provođenje

- Partner na realizaciji, npr. mine/ERW* operatori, prošli su osnovni trening i/ili uključili stručnu osobu iz zajednice, što osigurava prisustvo rodnog pristupa tijekom provedbe programa
- Partneri, npr. mine/ERW operatori su obavezni poštovati Pravila ponašanja
- Savjetovanje vezano za rodnu osjetljivost uključeno je u sve aktivnosti
- Žene i muškarci učestvuju u dogovorima na sastancima u jednakom broju i redovito, naprimjer kada se odlučuje o prioritetima zajednice vezano za mine/ERW raščišćavanje i kako će razminirana zemlja biti korištena nakon toga
- Osiguranje brige o djeci i obiteljske skrbi ostavlja ženama i djevojčicama prostora za programe, treninge, sastanke
- Angažiraju se jednako ženski i muški treneri
- Osigurati da je MRE** dostupan i prikladno prilagođen ženama, muškarcima, djevojčicama i dječacima
- Osigurati održavanje sastanaka zajednice u vrijeme i na mjestu koje je prikladno i odgovara i ženama i muškarcima. Osigurati djelotvorno učešće žena, ako treba i kroz posebne tjedne konsultacije
- Osigurati posebne spolno uvjetovane pogodnosti za žene i muškarce u medicinskim sadržajima i u uvjetima treninga/edukacije
- Osigurati rodnu zastupljenost pri raspodjeli sredstava i aktivnosti reintegracije za preživjele od mina i eksploziva zaostalog od rata
- Oboje, žene i muškarci učestvuju u provođenju programa
- Omogućiti specifične pomoći za žene i muškarce koje trebaju u obavljanju posla
- Imati strategije koje će pomoći u prevazilaženju uočenih prepreka za puno sudjelovanje žena i muškaraca
- Strukovna izobrazba i programi neformalnog učenja odgovaraju posebnim potrebama djevojčica i dječaka u adolescentskoj dobi, nudeći im praktična znanja kojima se mogu služiti, uključujući i ne-tradicionalna znanja
- Mogućnosti zapošljavanja trebaju biti iste kao što na primjer operatori mine/ERW imaju jednako otvoren pristup poslu za žene i muškarce, kao i obavještanje kroz oba kanala - formalni i neformalni
- Program treba biti monitoriran kako bi se uočile moguće negativne posljedice promjena u odnosima moći (npr. porast obiteljskog nasilja kao reakcija na žensko osnaživanje, reakcija društva protiv uključivanja žena kao deminera)
- Monitoriraju se radna mjesta te se slučajevi diskriminacije ili rodno uvjetovanog nasilja odmah prijavljuju
- Programi uzdržavanja skrojeni su prema jedinstvenim potrebama različitih dijelova pogođene zajednice (slučajevi kad žene same vode domaćinstvo, dječaci i djevojčice, raseljene/i žene i muškarci, mladi, stare osobe, preživjele žrtve mina, žene i muškarci skrbnici itd.)

Praćenje i ocjenjivanje

- Namjera je garantirati zadovoljavajuću razinu rodne ravnopravnosti (balansa) i učešće u aktivnostima (na primjer kvote za mušku i žensku participaciju)

- Rodno osjetljivi pokazatelji uključuju se u praćenje i ocjenjivanje aktivnosti. Svaki rodno osjetljivi pokazatelj trebao bi mjeriti pozitivne i negativne posljedice aktivnosti žena i muškaraca. Pokazatelji mogu biti kvalitativni i kvantitativni
- Rodne uloge i odnosi u društvu trebaju biti promatrani kao potencijalni rizik (tj. Kao stereotipi ili strukturalne prepreke koje mogu spriječiti puno sudjelovanje jednog ili drugog spola)
- Treba uzeti u obzir mogući negativni učinak interveniranja (npr. mogući porast obaveza za žene ili socijalnu izolaciju muškaraca)
- Podaci po spolu i godinama starosti obuhvaćenih programom kao i oni o učinku prikupljaju se, analiziraju i redovito izvještavaju
- Programi opskrbe se prate zbog poboljšanja samopouzdanja jednako i kao zbog zadovoljenja korisnika, žena i muškaraca
- Planovi se razvijaju i provode na način da ukazuju na svako odstupanje ili nejednakost

Troškovi

- Financijska pomoć rodno je uvjetovana kako bi osigurali da će svi, žene, muškarci, djevojčice i dječaci imati koristi od planiranih aktivnosti
- Troškovnik sadrži stavku za posebne aktivnosti promicanja rodne ravnopravnosti, npr. potrebu provođenja treninga rodne osjetljivosti ili da se angažira na određeno kratko vrijeme stručnjake za rodnu problematiku

* mine/ERW operatori: mine/eksploziv zaostao nakon rata

** MRE – program edukacije o opasnosti od mina